

Hospodářský rozvoj I.

Vladan Hodulák

Osnova

- Vymezení hospodářského rozvoje
- Výchozí situace rozvojových zemí
- Rozvojová ekonomie strukturalismu
- Praxe politiky nahrazování dovozu
- Pokusy o reformu mezinárodního obchodního systému

Vymezení hospodářského rozvoje

- Hospodářský rozvoj jako růst HDP s přihlédnutím k distribuci příjmů
- Studium hospodářského růstu z hlediska MPE
- Pokusy rozvojových zemí o hospodářský rozvoj od WWII.
- Strategie nahrazování dovozu
- Strategie zaměřená na vývoz

Výchozí situace

- Stav WWI
 - Kromě LA většina rozvojových zemí kolonie
 - Společenská struktura (pro×proti volnému obchodu)
 - Vývoz suroviny (často monoexport), dovoz výrobky
 - Hospodářsky otevřené země
- Vývoj do konce WWII
 - Šoky WWI a WWII, velké hospodářské krize
 - Změna společenské struktury
 - Specifický vývoj LA, Afrika, Asie
 - největší vliv – pozemkové reformy

Strukturalismus

- Teoretické zdůvodnění politiky nahrazování dovozu
- Důsledek působení keynesiánství v ekonomii
- Vyšší životní standart lze dosáhnout pouze skrze industrializaci, ke které je potřeba přesunout zdroje ze zemědělství do průmyslu, trhy v tomto úkolu selhávají, proto je potřeba aby se úkolu ujal stát.

Strukturalismus

- Tržní selhání v rozvojových zemích
 - Nedostatečná komplementární poptávka
 - Problematika peněžní ekonomiky
 - Potřeba státem řízených investic „big push“
- Tržní selhání v mezinárodní ekonomice
 - Trvalé zhoršování směnných relací
 - Šokové změny směnných relací
 - Elasticita poptávky (výdajová, Engelův zákon)
 - Neschopnost akumulovat dostatek kapitálu pro rozvoj

Politika nahrazování dovozu

- Země se mají industrializovat pomocí nahrazování dovážených výrobků vlastními.
- První fáze
 - Výroba pracovně náročného zboží (obuv, textil, potravinářské výrobky)
 - Získání zkušeností, rozvoj lidského kapitálu
- Druhá fáze
 - Buď se zaměřit na export
 - Nebo pokračovat v industrializaci směrem ke kapitálově náročným výrobám
 - Lákání zahraničních výrobců, požadavky na zapojení domácích zdrojů, snaha o vybudování celého řetězce průmyslových výrobců
 - Silně protekcionistická politika
 - Státní investice
 - Státní plánování, státní vlastnictví podniků
 - Náklady nese sektor výrobců primárních komodit
- 50. a 60 léta úspěch, následně problémy

Table 6.4**Nominal Protection in Latin America, circa 1960 (percent)**

	Nondurable Consumer Goods	Durable Consumer Goods	Semi- manufactured Goods	Industrial Raw Materials	Capital Goods
Argentina	176	266	95	55	98
Brazil	260	328	80	106	84
Chile	328	90	98	111	45
Colombia	247	108	28	57	18
Mexico	114	147	28	38	14
Uruguay	23	24	23	14	27
European Economic Community	17	19	7	1	13

Source: Bulmer-Thomas, 1994, Table 9.1, p. 280.

Reforma mez. obchodu

- Úsilí RZ povolit ochranářství v rámci GATT, díky specifickým okolnostem
- 60. léta, spolupráce RZ
 - vznik UNCTAD, G77
 - Snaha o stabilizaci cen komodit
 - Prosazení části IV. GATT
 - Ustanovení všeobecného systému preferencí (GATT)
- 70. léta
 - Nový mezinárodní ekonomický řád (NIEO), přijat valným shromážděním OSN
 - Ropná krize (politika OPEC), divergence skupiny RZ